

लेटर ग्रेडिड पद्धतिको कार्यान्वयनका लागि

सहयोगी पुस्तिका

२०७८

नेपाल सरकार
शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय
पाठ्यक्रम विकास केन्द्र
सानोठिमी, भक्तपुर

लेटर ग्रेडिड पद्धतिको कार्यान्वयनका लागि

सहयोगी पुस्तिका

२०७८

नेपाल सरकार
शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय
पाठ्यक्रम विकास केन्द्र
सानोठिमी, भक्तपुर

प्रकाशक : नेपाल सरकार
 शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय
 पाठ्यक्रम विकास केन्द्र
 सानोठिमी, भक्तपुर

© सर्वाधिकार : पाठ्यक्रम विकास केन्द्र

प्रथम संस्करण : वि.सं. २०७९

मुद्रण :

पाठ्यक्रम विकास केन्द्रको लिखित स्वीकृतिबिना व्यापारिक प्रयोजनका लागि यसको पुरै वा आंशिक भाग हुबहु प्रकाशन गर्न, परिवर्तन गरेर प्रकाशन गर्न, कुनै विद्युतीय साधनमा उतार्न वा अन्य रेकर्ड गर्न र प्रतिलिपि निकाल्न पाइने छैन ।

प्रावकथन

विद्यालय शिक्षाको राष्ट्रिय पाठ्यक्रम प्रारूप २०७६ ले विद्यार्थी मूल्याङ्कन र प्रमाणीकरण प्रक्रियालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउनु पर्ने आवश्यकता औल्याएको छ । यसले विद्यार्थी मूल्याङ्कनलाई पाठ्यक्रममा आधारित बनाउनु पर्ने र सिकाइको मूल्याङ्कनलाई सिकाइका लागि मूल्याङ्कनका रूपमा कार्यान्वयन गर्नुपर्ने, विद्यालय शिक्षाको आन्तरिक र प्रयोगात्मक परीक्षालाई विश्वासनीय र मर्यादित बनाउने, विद्यालय शिक्षाका विभिन्न विषयमा आन्तरिक र बाह्य मूल्याङ्कनमा एकरूपता कायम गर्ने र मूल्याङ्कनलाई निश्चित मापदण्डमा आधारित बनाउनु पर्नेमा जोड दिएको छ । यसैअनुसार हाल विद्यार्थीको सिकाइ सक्षमतालाई यथारूपमा प्रमाणीकरण गर्न सिकाइ उपलब्धिको मापनबाट प्राप्त अङ्कगत स्तरलाई आठओटा अक्षरगत स्तरमा सूचित गर्ने गरी लेटर ग्रेडिङपद्धति कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।

लेटर ग्रेडिङ कार्यान्वयनमा शिक्षक तथा प्रधानाध्यापकलाई सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यले यो पुस्तिका तयार गरिएको हो । यस पुस्तिकामा मूल्याङ्कन प्रणालीलाई वस्तुनिष्ठ, विश्वसनीय, वैध तथा भरपर्दो बनाउन र एकरूपता कायम गर्न सैद्धान्तिक एवं प्रयोगात्मक दुवै पक्ष समावेश गर्नुका साथै आन्तरिक र बाह्य मूल्याङ्कनलाई समेट्नु पर्ने आवश्यकतालाई दृष्टिगत गरी विभिन्न कक्षाका लागि तयार गरिने ग्रेडिसिटका नमुनाहरू समावेश गरिएका छन् । यसका साथै यसमा स्तरीकृत औसत अङ्क निकाल्ने तरिका र लेटर ग्रेडिङको कार्यान्वयनमा विभिन्न निकायको भूमिकालगायतका विषयवस्तु पनि समावेश गरिएका छन् । यस पुस्तिकाले लेटर ग्रेडिङको कार्यान्वयनसँग सम्बन्धित कार्यका लागि सहयोग पुऱ्याउने अपेक्षा गरिएको छ ।

यो पुस्तिकाको विकासमा सहयोग पुऱ्याउने विज्ञहरू, सरोकारवालाहरू, पाठ्यक्रम विकास केन्द्रका सम्बन्धित कर्मचारीहरूलगायत पुस्तिका विकास तथा लेखन कार्यदलका सबै सदस्यहरूलाई केन्द्र धन्यवाद ज्ञापन गर्दछ । यस पुस्तिकाको प्रयोगका क्रममा देखिएका सबल पक्ष र आगामी दिनमा सुधार र परिष्कृत गर्दै लैजानका लागि उचित पृष्ठपोषणसहित रचनात्मक सुझावको केन्द्र सदैव स्वागत गर्दछ ।

विषयवस्तु

क्र.स.	विषय	पृष्ठ सङ्ख्या
१.	सन्दर्भ	१
२.	लेटर ग्रेडिड पद्धतिको परिचय	२
३.	अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यास	२
४.	नेपालको अभ्यास	४
५.	लेटर ग्रेडिड पद्धति, २०७८	४
६.	स्तरीकृत औसत अङ्क निकाल्ने तरिका	६
७.	विद्यार्थी मूल्याङ्कनमा अक्षराङ्कन पद्धति कार्यान्वयनसम्बन्धी विभिन्न निकायको भूमिका	२९
	अनुसूचीहरू	३१

१. सन्दर्भ

राष्ट्रिय शिक्षा नीति, २०७६ ले विद्यालय शिक्षामा निर्माणात्मक तथा निर्णयात्मक मूल्याङ्कन प्रणालीको पुनरवलोकन गरी सुधार गर्ने कुरा उल्लेख गरेको छ । निर्माणात्मक मूल्याङ्कनलाई सिकाइ क्रियाकलापको अभिन्न अङ्गका रूपमा विकास गरी सिकाइ सुधारका लागि प्रभावकारी ढङ्गले प्रयोग गर्नुपर्छ । आधारभूत तह (कक्षा ८) को अन्त्य, माध्यमिक तहअन्तर्गत कक्षा १० र कक्षा १२ को परीक्षा क्रमशः स्थानीय, प्रदेश र सङ्घीय तहबाट सञ्चालन, व्यवस्थापन र प्रमाणीकरण गर्ने व्यवस्था मिलाइने तथा विद्यार्थी मूल्याङ्कनको विद्यमान पद्धतिको पुनरवलोकन गर्दै प्रयोगात्मक परीक्षा, व्यावहारिक अभ्यास, इन्टर्नसिप जस्ता परीक्षण विधि अवलम्बन गरिने नीति रहेको छ ।

विद्यालय शिक्षाको राष्ट्रिय पाठ्यक्रम प्रारूप, २०७६ ले विद्यार्थी मूल्याङ्कन, प्रमाणीकरण, समकक्षता तथा राष्ट्रिय योग्यता प्रारूपसम्बन्धी कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउनु पर्ने आवश्यकतालाई दृष्टिगत गरी विद्यार्थी मूल्याङ्कन प्रक्रियामा परिमार्जनको प्रस्ताव गरेको छ । यस प्रारूपले मार्गनिर्देश गरेअनुसार विकास गरिएका आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षाका पाठ्यक्रमले विद्यार्थी मूल्याङ्कनलाई सिकाइ प्रक्रियासँग आवद्ध गर्ने, मूल्याङ्कनका माध्यम तथा साधनमा विविधता कायम गर्ने र विद्यार्थीको सिकाइ सक्षमतालाई स्पष्ट ढङ्गले व्याख्या गर्ने गरी विद्यार्थीको सिकाइस्तर परिभाषित गर्ने गरी विद्यार्थी मूल्याङ्कन प्रक्रियामा परिमार्जन गरेको छ ।

विद्यार्थी मूल्याङ्कनले विद्यार्थी उपलब्धिसम्बन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने, व्याख्या गर्ने, अभिलेखीकरण गर्ने, विश्लेषण गर्ने र प्राप्त सूचनाका आधारमा सिकाइमा आवश्यक पृष्ठपोषण प्राप्त गरी सिकाइको पुनर्योजना गर्ने कार्यमा सहयोग गर्नुपर्छ । त्यसै गरी विद्यार्थी उपलब्धिसम्बन्धी नतिजाका आधारमा विद्यार्थीको सिकाइस्तर प्रमाणित गर्ने कार्य पनि मूल्याङ्कनले गर्नुपर्छ । विद्यार्थी मूल्याङ्कनलाई विद्यार्थीको सिकाइको निरन्तर लेखाजोखा गरी पाठ्यक्रमद्वारा निर्दिष्ट सिकाइ उपलब्धि हासिल भयो वा भएन भन्ने पहिचान गर्ने कार्यमा केन्द्रित गर्नुपर्ने, सिकाइ सहजीकरण क्रियाकलापमा सुधार ल्याउन र विद्यार्थीको सिकाइमा सुधार ल्याउन मूल्याङ्कन नतिजा प्रयोग गर्नु पर्ने र शैक्षिक नीति निर्माणको निर्णयका लागि पृष्ठपोषण दिन मूल्याङ्कन नतिजाको प्रयोग गर्नु पर्ने आवश्यकता छ ।

विद्यालय तहमा निर्माणात्मक मूल्याङ्कनलाई व्यापक उपयोग गरी सिकाइका लागि मूल्याङ्कन(Assessment for learning) भन्ने मान्यता स्थापित गर्ने कार्य अहिलेको आवश्यकता हो । मूल्याङ्कन प्रणालीलाई परीक्षामा सीमित नगरी यसलाई सिकाइ सहजीकरण प्रक्रियाको अभिन्न अङ्गका रूपमा विकास गर्नु आवश्यक छ । गृहकार्य, कक्षाकार्य, प्रयोगात्मक कार्य, परियोजना कार्य, प्रस्तुतीकरण, अतिरिक्त क्रियाकलाप, सामूहिक क्रियाकलाप आदिलाई मूल्याङ्कनमा समावेश गर्न विद्यालयको मौजुदा मूल्याङ्कन प्रक्रियामा सुधार आवश्यक छ ।

बालबालिकाको सिकाइस्तरका आधारमा शिक्षक, विद्यालय र समग्र पद्धतिको मूल्याङ्कन गर्ने परिपाटी स्थापित गर्नु जरुरी छ । अतः विद्यार्थी मूल्याङ्कनलाई सिकाइ क्रियाकलापको अभिन्न अङ्गका रूपमा कार्यान्वयन गर्ने, मूल्याङ्कनको पृष्ठपोषणका आधारमा शैक्षिक योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने र सिकारुका सिकाइ सक्षमतालाई सही ढङ्गले व्याख्या गर्ने कार्यलाई थप व्यवस्थित तथा प्रभावकारी बनाउनु पर्ने आवश्यकता रहेको छ ।

मूल्याङ्कनलाई निश्चित मापदण्डमा आधारित बनाउने सन्दर्भमा विगत केही वर्षदेखि खास गरी कक्षा १० र १२ को अन्त्यमा लिइने सार्वजनिक परीक्षाको नतिजाको व्याख्या लेटर ग्रेडिङपद्धतिअनुसार गर्न थालिएको छ । एकातिर यो पद्धतिको प्रयोग विद्यालय तहका सबै कक्षामा समान रूपमा गर्नुपर्ने छ भने अर्कोतिर यसको प्रयोग तथा व्याख्यामा एकरूपता कायम गर्नुका साथै मूल्याङ्कनप्रक्रिया तथा साधनलाई थप सरल र प्रभावकारी बनाउनुपर्ने आवश्यकता छ ।

उल्लिखित सन्दर्भ र आवश्यकताअनुरूप विद्यालय शिक्षाका सबै कक्षामा लेटर ग्रेडिङ पद्धतिबाट विद्यार्थीको मूल्याङ्कन गर्ने पद्धति स्थापित गर्ने र लेटर ग्रेडिङ पद्धतिलाई थप प्रभावकारी बनाउन शिक्षक तथा सम्बन्धित सबैलाई सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यले नेपालमा शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयबाट मिति २०७८ पुस ७ गते स्वीकृत लेटर ग्रेडिङ निर्देशिका, २०७८ को प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि यो सहयोगी पुस्तिका विकास गरिएको छ । यसमा लेटर ग्रेडिङ पद्धतिको परिचय, नेपालको विद्यालय शिक्षामा यसको अभ्यास, विद्यालय शिक्षाको विद्यमान ग्रेडिङ पद्धति र यसको प्रयोग गरी नतिजा तयार गर्ने तरिका समावेश गरिएको छ ।

२. लेटर ग्रेडिङ पद्धतिको परिचय

लेटर ग्रेडिङ (letter grading) ले पाठ्यक्रमले निर्धारण गरेका सक्षमता तथा सिकाइ उपलब्धिको मूल्याङ्कनपश्चात् विद्यार्थीले हासिल गरेको सिकाइस्तरलाई विभिन्न अक्षरमा गरिने प्रस्तुतिलाई जनाउँछ । विद्यार्थीको सिकाइस्तरलाई उच्चदेखि न्यून गरी कति भाग वा श्रेणीमा विभाजन गर्ने भन्ने विषयमा एकरूपता नदेखिए पनि धेरैजसो शिक्षा पद्धतिले पाँचदेखि नौ भागमा विभाजन गरेको देखिन्छ । प्रत्येक लेटर ग्रेडले विद्यार्थीका भिन्नता छुट्याउन सकिने क्षमता वा स्तरलाई इङ्कित गर्दछ, भन्ने मान्यतामा आधारित भएर विद्यार्थीको सिकाइलाई विभिन्नस्तरमा विभाजन गरिनुपर्छ । लेटर ग्रेडिङ प्रणाली विद्यार्थीको सिकाइस्तरलाई सङ्ख्यात्मक नभई गुणात्मक व्याख्या गर्नुपर्छ भन्ने मान्यता रहेको छ । यसमा एउटा विद्यार्थीको क्षेत्रगत वा विषयगत उपलब्धिलाई स्तरअनुरूप अलगअलग लेटर ग्रेड प्रदान गरिने भएकाले विद्यार्थीको समग्र कक्षागत स्तर पहिचानका लागि औसत अङ्कका रूपमा व्यक्त गर्ने गरिन्छ । यसरी विद्यार्थीको समग्र कक्षागत स्तर पहिचान गर्नका लागि गणना गरिने एउटा प्रचलित तरिका जसलाई स्तरीकृत अङ्क (Grade Point) रूपान्तरण गरी स्तरीकृत औसत अङ्क (Grade Point Average-GPA) निकाल्ने रहेको छ । स्तरीकृत अङ्क (Grade Point) भन्नाले अक्षरमा गरिएको विद्यार्थी मूल्याङ्कनको स्तरीकरणलाई अङ्कमा प्रस्तुत गरिएको आनुसाङ्ख्यिक मानलाई जनाउँछ । यो पाठ्यघण्टा (Credit Hour) को अनुपातमा गणना गरी निकालिएको औसत अङ्कस्तरीकृत औसत अङ्क (Grade Point Average-GPA) हो । पाठ्यघण्टा (Credit Hour) ले पठनपाठन सञ्चालनका लागि उपयोग भएको साप्ताहिक विषयगत समयावधिलाई जनाउँछ ।

३. अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यास

विश्वका शिक्षा पद्धतिमा उपलब्धिस्तरलाई विभिन्न स्तरगत समूहमा बाँडेर विद्यार्थीलाई ग्रेड प्रदान गर्ने फरक फरक विधि तथा तरिका प्रचलित छन्, जस्तै : प्राप्ताङ्क प्रतिशतका आधारमा विद्यार्थीलाई उत्तीर्ण वा अनुत्तीर्ण गरी दुई श्रेणीमा छुट्याउने, विभिन्न श्रेणीमा छुट्याउने (जस्तै: डिस्टिन्डसन, प्रथम श्रेणी, द्वितीय श्रेणी, तृतीय श्रेणी, फेल आदि उत्कृष्ट, उत्तम, मध्यम, न्यून आदि) ।

त्यस्तै प्रत्येक तह वा श्रेणीको मापन आधार तयार गरेर क्रमिक सङ्ख्यात्मक (१, २, ३, ४ इत्यादि) वा अक्षरात्मक -A, B, C, D ... इत्यादि) ग्रेड (सङ्केत) प्रदान गर्ने प्रचलन पनि विभिन्न शिक्षा पद्धतिमा रहेको छ । अहिले विश्वका धेरै शिक्षा पद्धतिमा क्रमिक सङ्ख्यात्मक वा लेटर ग्रेडिङ प्रणाली प्रचलित छ भने यसका आधारमा स्तरीकृत अङ्क (Grade Point) तथा स्तरीकृत औसत अङ्क (Grade Point Average -GPA) निकाल्ने अभ्यास पनि रहेको पाइन्छ ।

एउटै देश तथा देशभित्र पनि विभिन्न परीक्षा बोर्ड र विश्वविद्यालयअनुसार फरक फरक अभ्यास र प्रचलन पाइए तापनि लेटर ग्रेडिङ पद्धतिका सन्दर्भमा एसियाका केही देशको विद्यालय तथा विश्वविद्यालयतर्फको श्रेणीकरण प्रक्रिया तलको तालिकामा उदाहरणका रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ । :

देश	ग्रेड सङ्ख्या
Indonesia	A देखि E सम्म ५ ओटा
Iran	A देखि E सम्म ५ ओटा
South Korea	A ⁺ देखि F सम्म ९ ओटा
Afghanistan	A देखि F सम्म ७ ओटा
Malaysia	A देखि F सम्म ११ ओटा
Pakistan	A ⁺ देखि F सम्म ८ ओटा
Saudi Arabia	A ⁺ देखि F सम्म ९ ओटा
Singapore	A देखि F सम्म ९ ओटा
Thailand	A देखि F सम्म ८ ओटा

उल्लिखित केही देशको अभ्यासलाई हेर्दा वर्गान्तर ११ ओटासम्म रहेको देखिन्छ । माथिल्लो श्रेणीमा वर्गान्तर कम रहेको, माथिल्लो श्रेणीमा वर्गान्तर बढी रहेको र वर्गान्तर समान रहेको सबै अवस्था प्रचलनमा रहेको पाइन्छ, भने सबै देशमा न्यूनतम आधार श्रेणी (Cut-off Point/ Benchmark) निर्धारण गरेको देखिन्छ । सबैजसो देशमा न्यूनतम आधार श्रेणी शतप्रतिशतको एकतिहाइ र दुईतिहाइभित्र रहेको पाइन्छ । यी देशको अभ्यास हेर्दा न्यूनतम आधार श्रेणीभन्दा लगत्तै माथिल्लो वर्गान्तर चाहिँ तुलनात्मक रूपमा कम देखिन्छ ।

४. नेपालको अभ्यास

विभिन्न अध्ययन प्रतिवेदनको राय, सुझाव तथा प्रचलित अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यासलाई आधार मानेर राष्ट्रिय पाठ्यक्रम विकास तथा मूल्याङ्कन परिषद्को २०७१ असार ३० गते बसेको बैठकबाट सैद्धान्तिक निर्णय गरी सो परिषद्को २०७१ मङ्सिर २४ गते बसेको बैठकबाट माध्यमिक शिक्षा उत्तीर्ण परीक्षा (एसएलसी) मा अक्षराङ्कन पद्धति (Letter Grading System) लागु गर्ने निर्णय भएअनुसार अक्षराङ्कन पद्धति कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७२ तयार भई २०७२ मङ्सिर २३ मा जारी भयो । विद्यालय तहमा विद्यार्थी उपलब्धिको मापन तथा मूल्याङ्कनका लागि अक्षराङ्कन पद्धतिबारे अवधारणागत एकरूपता, कार्यान्वयनमा सहजता र स्पष्टता प्रदान गर्न विद्यमान अङ्क प्रणालीका सट्टामा वि.सं. २०७१ मा एसएलसी परीक्षामा प्राविधिक तथा व्यावसायिक धारतर्फ परीक्षणका रूपमा र २०७२ देखि साधारण, प्राविधिक तथा व्यावसायिक र संस्कृत धारको एसएलसी परीक्षामा समेत अक्षराङ्कन पद्धति लागु भयो । यसमा परीक्षार्थीले प्राप्त गरेको अङ्कलाई ९ वर्गान्तरमा श्रेणीकरण गरी विषयगत अक्षराङ्कन (A⁺, A, B⁺, B, C⁺, C, D⁺, D, E) सहितस्तरीकृत अङ्क तथा औसत स्तरीकृत अङ्क (GPA) उल्लेख भएको प्रमाण पत्र जारी गर्न थालियो । यसैअनुसार २०७४ मा कक्षा ११ र २०७५ मा कक्षा १२ मा ९ वर्गान्तरयुक्त अक्षराङ्कन पद्धति लागु गरिएको थियो ।

५. लेटर ग्रेडिङ पद्धति, २०७८

लेटर ग्रेडिङ पद्धति, २०७८ ले विद्यालय तहका पाठ्यक्रममा स्तरीकृत अङ्क र अक्षरमा उपलब्धि स्तर निर्धारण गर्ने निम्नानुसारका तरिका उल्लेख गरेको छ :

क्र.स.	उपलब्धि प्रतिशत	स्तरीकृत अङ्क	अक्षरमा उपलब्धिस्तर	उपलब्धि स्तरको व्याख्या
१	९० र सोभन्दा माथि	४.०	A ⁺	सर्वोत्तम (Outstanding)
२	८० र सोभन्दा माथि ९० भन्दा कम	३.६	A	अत्युत्तम (Excellent)
३	७० र सोभन्दा माथि ८० भन्दा कम	३.२	B ⁺	उत्कृष्ट (Very Good)
४	६० र सोभन्दा माथि ७० भन्दा कम	२.८	B	उत्तम (Good)
५	५० र सोभन्दा माथि ६० भन्दा कम	२.४	C ⁺	सन्तोषजनक (Satisfactory)
६	४० र सोभन्दा माथि ५० भन्दा कम	२.०	C	ग्राह्य (Acceptable)
७	३५ र सोभन्दा माथि ४० भन्दा कम	१.६	D	आधारभूत (Basic)
८	३५ भन्दा कम	-	NG	अवर्गीकृत (Not Graded)

विद्यालय शिक्षाको वर्तमान पाठ्यक्रमले निर्देश गरेअनुसारको पाठ्यघण्टा तथा कार्यघण्टालाई आधार मानेर लेटर ग्रेडिङ निर्देशिकाले स्तरीकृत औसत अङ्क (GPA) निकाल्ने व्यवस्था गरेको छ । विद्यालय तहमा पठनपाठन सञ्चालनका लागि सामान्यतया ६० मिनेटको एक पिरियड हुने छ तर विद्यालयले वार्षिक कार्यघण्टा नघट्ने गरी समय व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था गरेको छ । पठनपाठन सञ्चालनका लागि खर्च भएको ३२ घण्टाको समयावधिलाई एक पाठ्यघण्टा (Credit Hour) मानिएको छ । मौजुदा पाठ्यक्रमले व्यवस्था गरेको पठनपाठनको समयावधिलाई पाठ्यघण्टामा रूपान्तरण गरी प्रमाणीकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ । यसै गरी पाठ्यघण्टा र क्रियाकलापका सन्दर्भमा शिक्षक र विद्यार्थीबिच प्रत्यक्ष संवाद र सहकार्य गरी गरिने सिकाइसम्बद्ध क्रियाकलाप र अतिरिक्त क्रियाकलापलाई पाठ्यघण्टामा गणना गर्नुपर्ने प्रावधान छ । बाह्य मूल्याङ्कनका लागि लिइने परीक्षामा सहभागी हुन विद्यालय खुलेको वा पठनपाठन भएको कुल दिनको ७५ प्रतिशत हाजिरी भएको हुनुपर्ने छ । पाठ्यक्रममा प्रयोगात्मक कार्यका लागि निर्दिष्ट पाठ्यघण्टाअनुसार कक्षा सञ्चालन गर्दा सिकाइसम्बद्ध क्रियाकलाप तथा अतिरिक्त क्रियाकलापलाई आधार मानी मूल्याङ्कन गर्नुपर्नेछ ।

लेटर ग्रेडिङको कार्यान्वयनका लागि प्रत्येक विषयको उत्तरपुस्तिकाको परीक्षण र सम्परीक्षण अङ्कमा गर्नुपर्छ । परीक्षण र सम्परीक्षणबाट प्राप्त सैद्धान्तिक र आन्तरिकको छुट्टाछुट्टै अङ्कलाई अक्षर ग्रेडमा रूपान्तरण गर्नुपर्छ । सम्बन्धित तह वा कक्षा पूरा गरेको विद्यार्थीले प्राप्त ग्रेड सिटका आधारमा सम्बन्धित तह वा कक्षा पूरा गरेको भएमा विद्यार्थीले पेसागत र प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको अवसर प्राप्त गर्ने छन् । अग्र अध्ययनका लागि भने सो तह वा कक्षा पूरा गरी स्तरीकृत औसत अङ्क (GPA) सहितको ग्रेड सिट र मूल प्रमाणपत्र आवश्यक पर्ने छ । विद्यार्थीले प्राप्त गरेको ग्रेडको व्याख्या (Descriptor) पनि ग्रेडसिटमा उल्लेख गरिने छ ।

ग्रेड वृद्धि परीक्षा र प्रमाण पत्रका सम्बन्धमा कक्षा आठ, कक्षा १० र कक्षा १२ मा सबै विषयमा न्यूनतम ग्रेड पूरा गरेपछि मात्र सम्बन्धित निकायले मूल प्रमाणपत्र उपलब्ध गराउने छ । विषयगत रूपमा आन्तरिकतर्फ C र सैद्धान्तिकतर्फ D ग्रेड प्राप्त गर्न नसक्ने विद्यार्थीका लागि मूल प्रमाणपत्र उपलब्ध गराइने छैन । अन्य कक्षाको हकमा यो निर्देशिकाको प्रतिकूल नहुने गरी विद्यालयले नै ग्रेड सिट र प्रमाणपत्र उपलब्ध गराउनेछ । अग्र अध्ययनका लागि मूल प्रमाणपत्र अनिवार्य हुनेछ । मूल प्रमाण पत्र नलिई अग्र अध्ययन गरेमा समकक्षता प्रदान गरिने छैन । मूल प्रमाणपत्र प्राप्त गर्न नसकेका विद्यार्थीले तीन पटकसम्म दुई विषयमा ग्रेड वृद्धि परीक्षामा संलग्न हुन पाउने छन् र ग्रेड वृद्धि परीक्षामा संलग्न हुने तथा आन्तरिक मूल्याङ्कनमा सहभागी भई बाह्य मूल्याङ्कनमा संलग्न हुन नसकेका विद्यार्थीको हकमा आन्तरिक तथा प्रयोगात्मक मूल्याङ्कनको अङ्क तीन वर्षसम्म कायम रहनेछ । दुई विषयभन्दा बढी विषयमा तोकिएको ग्रेड प्राप्त गर्न नसकेमा वा ग्रेड वृद्धि परीक्षामा तोकिएको ग्रेड प्राप्त गर्न नसकेका परीक्षार्थी अर्को वर्षको सम्पूर्ण विषयको परीक्षामा संलग्न हुन वा सोही कक्षामा पुनः अध्ययन गर्न पाउने छन् । आन्तरिक मूल्याङ्कनमा तोकिएको ग्रेड प्राप्त नभई वार्षिक वा बाह्य परीक्षामा संलग्न भएको विद्यार्थीको परीक्षा रद्द हुन सक्नेछ । विदेशी बोर्डहरूबाट अध्ययन गरी उत्तीर्ण भएका विद्यार्थीको ग्रेड निर्धारणसमेत यसै कार्यविधिवमोजिम गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

विद्यार्थी मूल्याङ्कनमा लेटर ग्रेडिङको कार्यान्वयन गर्नेमुख्य दायित्व विद्यालयको हो । शिक्षक, विद्यार्थी,अभिभावक र सरोकारवाला सबैमा यस पद्धतिबारे जानकारी गर्ने, गराउने काम पनि

विद्यालयको नै हो । यसका लागि विद्यालयले आवश्यकताअनुसार अभिमुखीकरण र छलफल गरी अवधारणगत स्पष्टता कायम गर्नुपर्छ । प्रयोगात्मक कार्य, परियोजना कार्यलगायतका सिकाइसम्बद्ध क्रियाकलाप र अतिरिक्त क्रियाकलापमा विद्यार्थी उपलब्धिको विवरण अभिलेखअनुसार प्रमाणीकरण गरी उपलब्ध गराउने काम पनि विद्यालयले नै गर्नुपर्ने भएकाले लेटर ग्रेडिङको कार्यान्वयनमा प्रमुख भूमिका विद्यालय र शिक्षकको हुन्छ ।

लेटर ग्रेडिङ पद्धतिअनुसार विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धिको अभिलेखीकरणका लागि निम्नानुसारको ग्रेड सिट तथा अन्य व्यवस्था गरिएको छ :

६. स्तरीकृत औसत अङ्क निकाल्ने तरिका

६.१ आधारभूत तह (कक्षा १-३) को पाठ्यक्रमअनुसार उपलब्धि प्रतिशत निकाल्ने तरिका

आधारभूत तहको कक्षा १-३ को एकीकृत पाठ्यक्रमअनुसार प्रत्येक विषयको क्षेत्रगत(Thematic) उपलब्धि प्रतिशत निम्नलिखित सूत्र प्रयोग गरी नियमित सिकाइपश्चात् र थप सहायतापश्चात् गरी दुई पटक निकाल्नुपर्छ र उक्त थिमगत रूपमा निकालिएको प्रतिशतका आधारमा थिमगत रूपमा ग्रेड पनि दिन सकिन्छ :

$$\text{थिमगत उपलब्धि प्रतिशत} = \frac{\text{थिमअन्तर्गतका सबै सिकाइ उपलब्धिमा विद्यार्थीले प्राप्त गरेको उपलब्धिस्तरको अङ्कको जोड}}{४ \times \text{थिममा रहेका सिकाइ उपलब्धिहरूको सङ्ख्या}} \times १००$$

१००

विषयको समग्र वार्षिक उपलब्धि निकाल्दा भने प्रत्येक विषयको प्रत्येक थिममा थप सहायतापश्चात् विद्यार्थीले प्राप्त गरेको अङ्कको योग निकाल्नुपर्छ । उदाहरणका लागि हाम्रो सेरोफेरो विषयक्षेत्रको कक्षा १ मा रहेको पहिलो थिम म र मेरो परिवारमा जम्मा ५ ओटा सिकाइ उपलब्धि रहेका छन् । यदि एकजना विद्यार्थीले थप सहायतापश्चात् प्राप्त गरेको थिमगत उपलब्धिको अङ्क १६ रहेछ भने माथिको सूत्रअनुसार यस थिममा उक्त विद्यार्थीले प्राप्त गरेको सिकाइ उपलब्धि प्रतिशत $\frac{१६}{४ \times ५} \times १०० = ८०\%$ हुन्छ । यसैअनुसार प्रत्येक थिममा विद्यार्थीले प्राप्त गरेको सिकाइ उपलब्धि प्रतिशत निकालेर तलको तालिका जस्तै थिमगत र जम्मा विषयक्षेत्रगत सिकाइ उपलब्धि प्रतिशत निकाल्नुपर्छ ।

$$\text{हाम्रो सेरोफेरो विषयको जम्मा उपलब्धि प्रतिशत} = \frac{\text{थप सहायतापछिको मूल्याङ्कन पश्चात सबै थिममा विद्यार्थीले प्राप्त गरेको जम्मा अङ्कको जोड}}{४ \times \text{सबै थिममा रहेका सिकाइ उपलब्धिहरूको सङ्ख्या}} \times १०० \text{ हुन्छ ।}$$

उदाहरणका लागि यदि कुनै विद्यार्थीले हाम्रो सेरोफेरोमा प्राप्त गरेको जम्मा उपलब्धि ९३ रहेछ भने उपलब्धि प्रतिशत $\frac{९३}{४ \times २७} \times १०० = ८६.११$ हुन जान्छ । जहाँ २७ ले कक्षा १ मा सेरोफेरो विषयमा भएका जम्मा मुख्य सिकाइ उपलब्धि जनाउँछ । यो उपलब्धि प्रतिशतका आधारमा उक्त विद्यार्थीको ग्रेड A(८६.११) हुन जान्छ ।

हाम्रो सेरोफेरो विषयको कक्षा १ मा एक जना विद्यार्थीले थप सहायतापश्चात् प्राप्त गरेको थिमगत तथा कुल उपलब्धि विवरणलाई उदाहरणको रूपमा यहाँ प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.स.	थिमको नाम	थिमअन्तर्गत रहेका मुख्य सिकाइ उपलब्धिसङ्ख्या	थप सहायता पछिको प्राप्त अङ्क विवरण	उपलब्धि प्रतिशत	कैफियत
१.	म र मेरो परिवार	५	१६	८०	
२.	मेरो दैनिक जीवन	४	१४	८७.५	
३.	हाम्रो समुदाय	३	१०	८३.३३	
४.	मेरो विद्यालय	३	११	९१.६६	
५.	हाम्रा वरपरका सजीवहरू	२	७	८७.५	
६.	हाम्रो वातावरण	२	८	१००	
७.	मेरो सिर्जना	३	११	९१.६६	
८.	हाम्रो संस्कृति	१	३	७५	
९.	सञ्चार प्रविधि र बजार	२	६	७५	
१०	हाम्रो वरपरको संसार	२	७	८७.५	
जम्मा		२७	९३	$\frac{९३}{४ \times २७} \times १००$ = ८६.११	A

रो.न.	विद्यार्थीको नाम, थर	विषयक्षेत्र									
		नेपाली		अङ्ग्रेजी		गणित		हाम्रो सेरोफेरो		स्थानीय	
		उपलब्धि प्रतिशत	ग्रेड	उपलब्धि प्रतिशत	ग्रेड	उपलब्धि प्रतिशत	ग्रेड	उपलब्धि प्रतिशत	ग्रेड	उपलब्धि प्रतिशत	ग्रेड
१.	सुगम अधिकारी	८२.६६	A	९७.५	A+	६६.६६	B	८६.११	A	७५.५	B+
२.											
३.											
४.											

५.											
६.											

यस्तै गरी अन्य विषयको विषयगत उपलब्धि प्रतिशत र ग्रेड निर्धारण गर्न सकिन्छ ।

सबै विषयको विषयगत उपलब्धि प्रतिशत र ग्रेड निकालिसकेपछि, तलको अभिलेखीकरण तालिकामा उपलब्धि प्रतिशत माथि उल्लिखित प्रतिशतको वर्गान्तरण तालिकाअनुसार राख्नु पर्छ ।

विषयगत रूपमा ग्रेड निर्धारण गरेपश्चात तपसीलको सूत्र प्रयोग गरी औसत स्तरीकृत अङ्क (GPA) निकाल्नु पर्छ ।

यसका लागि सर्वप्रथम तल तालिकामा दिइएअनुसार Weighted Grade Point (WGP)को योगफल निकाल्नु पर्छ ।

Sum of weighted Grade Point (WGP) = Credit hour of Nepali × Obtained GP in Nepali + Credit hour of English × Obtained GP in English + Credit hour of Math × Obtained GP in Math + Credit hour of Our Surrounding × Obtained GP in Our Surrounding + Credit hour of Local subject × Obtained GP in local subject)

अब निम्नअनुसार स्तरीकृत औसत अङ्क (GPA) निकालिन्छ:

$$GPA = \frac{\text{Sum of WGP}}{\text{Total credit of the class}}$$

Calculation of Grade Point Average (GPA)

S.N.	SUBJECTS	CREDIT HOUR (CH)	GRADE POINT	GRADE	Weighted Grade Point (WGP)
1.	NEPALI	5	3.6	A	18
2.	ENGLISH	4	4	A+	16
3.	MATHMATICS	4	2.8	B	11.2
4.	OUR SURROUNDING	8	3.6	A	28.8
5.	LOCAL SUBJECT/MOTHER TONGUE/SANSKRIT	5	3.2	B+	16
TOTAL		26			90
GRADE POINT AVERAGE = 3.46					

माथिको उदाहरणमा,

$$\text{Sum of Weighted Grade Point (WGP)} = 5 \times 3.6 + 4 \times 4 + 4 \times 2.8 + 8 \times 3.6 + 5 \times 3.2 = 90$$

अब,

$$\text{GPA} = \frac{90}{26} = 3.46$$

विद्यार्थीलाई दिइने ग्रेड सिटमा भने तपसिलको विवरण समावेश गर्नुपर्ने छ :

SN	SUBJECTS	CREDIT HOUR (CH)	GRADE POINT	GRADE	REMARKS
1	NEPALI	5	3.6	A	EXCELLENT
2	ENGLISH	4	4	A+	OUTSTANDING
3	MATHMATICS	4	2.8	B	GOOD
4	OUR SURROUNDING	8	3.6	A	EXCELLENT
5	LOCAL SUBJECT/MOTHER TONGUE/SANSKRIT	5	3.2	B+	VERY GOOD
GRADE POINT AVERAGE = 3.46					

विद्यालयले कक्षा १, २ र ३ का विद्यार्थीलाई निम्नानुसारको ग्रेड सिट उपलब्ध गराउनुपर्ने छ :

..... SCHOOL

.....

THE FOLLOWING ARE THE GRADES BY:.....

DATE OF BIRTH:.....B.S. (.....A.D.)

ROLL NO:..... GRADE:

IN THE ANNUAL ASSESSMENT CONDUCTED BY SCHOOL ARE GIVEN BELOW.

S.N.	SUBJECTS	CREDIT HOUR (CH)	GRADE	GRADE POINT	REMARKS
1.	NEPALI	5			
2.	ENGLISH	4			
3.	MATHEMATICS	4			
4.	HAMRO SEROFERO	8			
5.	LOCAL SUBJECT/MOTHER TONGUE/SANSKRIT	5			
GRADEP AVERAGE POINT (GPA) =					

.....
CHECKED BY

.....
HEAD TEACHER

DATE OF ISSUE:.....

NOTE: ONE CREDIT HOUR EQUALS TO 32 WORKING HOURS.

द्रष्टव्य

- कक्षा १ देखि ३ सम्मको विद्यार्थी मूल्याङ्कन सिकाइका लागि र सिकाइ उपलब्धिमा आधारित भएकाले विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धिस्तर १ वा २ प्राप्त भएको प्रत्येक सिकाइ उपलब्धिमा अनिवार्य रूपमा उपचारात्मक शिक्षण (Remedial Teaching) गरी सिकाइ सुधार गर्नपर्ने भएकाले सबै विद्यार्थीको उपलब्धिस्तर शिक्षकले कक्षा शिक्षणकै क्रममा प्रवीण (Proficient) वा सुदृढ (Advanced) भएको सुनिश्चित गर्नुपर्ने छ । तसर्थ कक्षा १ देखि ३ सम्म ग्रेड उल्लेख नभएका (Not Graded) विद्यार्थी रहने अवस्था नरहने हुँदा यस तहमा ग्रेड वृद्धि परीक्षाको आवश्यकता पर्दैन ।

६.२ आधारभूत तह (कक्षा ४-८) को पाठ्यक्रमअनुसार उपलब्धि प्रतिशत निकाल्ने तरिका

कक्षा ४ देखि ८ सम्म त्रैमासिक र वार्षिक परीक्षा गर्ने व्यवस्था गरिएको छ । त्रैमासिक अवधिको आन्तरिक मूल्याङ्कन गर्दा निम्नअनुसार कार्य गर्नुपर्छ :

- आन्तरिक मूल्याङ्कनअन्तर्गत सहभागिताबापत ४, प्रयोगात्मक तथा परियोजना कार्यबापत ३६ र त्रैमासिक परीक्षाबाट प्राप्त १० अङ्कभारमा विद्यार्थीले पाएको अङ्कभार लेख्ने
- त्रैमासिक परीक्षाको लागि ५० अङ्कभारमा परीक्षा सञ्चालन गरी १० अङ्कभारमा रूपान्तरण गर्ने

- वर्गान्तर तालिकाअनुसार विद्यार्थीले पाएको जम्मा अङ्कभारलाई ग्रेडमा उल्लेख गर्ने, जस्तै :

क्र.स.	विषय	सहभागिता	प्रयोगात्मक तथा परियोजना कार्य	त्रैमासिक परीक्षा	जम्मा	ग्रेड
	जम्मा अङ्कभार	४	३६	१०	५०	
१.	नेपाली	३	३३	९	४५	A+
२.	अङ्ग्रेजी	३	२७	६	३६	B+
३.	गणित	२.५	३०	७.५	४०	A
४.	विज्ञान तथा प्रविधि	३.५	३३	९.५	४६	A+
५.	सामाजिक अध्ययन तथा मानव मूल्य शिक्षा	३	२८	७	३८	B+
६.	स्वास्थ्य, शारीरिक तथा सिर्जनात्मक कला	३.५	३२	८.५	४४	A
७.	स्थानीय विषय/मातृभाषा/संस्कृत	३	३१	८	४२	A

- आन्तरिक मूल्याङ्कनमा विषयगत ग्रेड दिइसकेपछि, तपसिलको ग्रेड विस्तृतीकरण तालिका तयार गर्नुपर्छ ।

Grade 4-8

Calculation of Grade Point Average (GPA) in Internal Evaluation

S.N.	SUBJECTS	CREDIT HOUR (CH)	GRADE POINT	GRADE	WEIGHT GRADED POINT (WGP)
1.	NEPALI	2.5	4	A+	10
2.	ENGLISH	2.5	3.2	B+	8
3.	MATHMATICS	2.5	3.6	A	9
4.	SCIENCE AND TECHNOLOGY	2.5	4	A+	10
5.	SOCIAL STUDIES AND HUMAN VALUE EDUCATION	2.5	3.2	B+	8
6.	HEALTH, PHYSICAL AND CREATIVE ARTS	1.5	3.6	A	5.4
7.	LOCAL SUBJECT/MOTHER TONGUE/SANSKRIT	2	3.6	A	7.2
TOTAL		16			57.6
GRADE POINT AVERAGE = 3.60					

विद्यार्थीलाई दिइने ग्रेड सिटमा भने तपसिलको विवरण समावेश गर्नुपर्ने छ :

S.N.	SUBJECTS	CREDIT HOUR (CH)	GRADE POINT	GRADE	REMARKS
1.	NEPALI	2.5	4	A+	OUTSTANDING
2.	ENGLISH	2.5	3.2	B+	VERY GOOD
3.	MATHMATICS	2.5	3.6	A	EXCELLENT
4.	SCIENCE AND TECHNOLOGY	2.5	4	A+	OUTSTANDING
5.	SOCIAL STUDIES AND HUMAN VALUE EDUCATION	2.5	3.2	B+	VERY GOOD
6.	HEALTH, PHYSICAL AND CREATIVE ARTS	1.5	3.6	A	EXCELLENT

7.	LOCAL SUBJECT/MOTHER TONGUE/SANSKRIT	2	3.6	A	EXCELLENT
GRADE POINT AVERAGE = 3.60					

६.३ कक्षा ४ देखि ८ सम्मको वार्षिक नतिजा तयार गर्ने तरिका

(अ) आन्तरिक मूल्याङ्कनका लागि

- वर्षभरिको सहभागितावापतको ४ अङ्कमा विद्यार्थीले पाएको अङ्कभार राख्ने
- वर्षभरिको प्रयोगात्मक तथा परियोजना कार्यवापतको ३६ अङ्कमा विद्यार्थीले पाएको अङ्कभार राख्ने
- वर्षभरिको त्रैमासिक परीक्षावापतको १० अङ्कभारका लागि दुईओटा त्रैमासिक परीक्षामा पाएको १०।१० अङ्कभारलाई ५।५ अङ्कभारमा रूपान्तरण गरी विद्यार्थीले पाएको जम्मा अङ्कभार राख्ने

(आ) बाह्य मूल्याङ्कनका लागि

- विशिष्टीकरण तालिकाअनुसार ५० पूर्णाङ्कको परीक्षामा विद्यार्थीले पाएको अङ्क उल्लेख गर्ने । यसको लागि यहाँ आन्तरिक र बाह्य मूल्याङ्कन गर्दाको नमुना यहाँ दिइएको छ :

क्र.स.	विषय	आन्तरिक मूल्याङ्कनको अङ्कभार				जम्मा	बाह्य मूल्याङ्कनको अङ्कभार
		सहभागिता	प्रयोगात्मक तथा परियोजना कार्य	त्रैमासिक परीक्षा			
				पहिलो त्रैमासिक	दोस्रो त्रैमासिक		
जम्मा अङ्कभार		४	३६	५	५	५०	५०
१.	नेपाली	३	३३	४.५	४.५	४५	४०
२.	अङ्ग्रेजी	३	२७	३.५	२.५	३६	४३
३.	गणित	२.५	३०	३.५	४	४०	४५
४.	विज्ञान तथा प्रविधि	३.५	३३	५	४.५	४६	४२
५.	सामाजिक अध्ययन तथा मानव मूल्य शिक्षा	३	२८	४	३	३८	३५

६.	स्वास्थ्य, शारीरिक तथा सिर्जनात्मक कला	३.५	३२	४.५	४	४४	४९
७	स्थानीय विषय	३	३९	४	४	४२	४४

त्रैमासिक परीक्षा सञ्चालन गर्दा पहिलो त्रैमासिक अवधिमा पठनपाठन भएका विषयवस्तुलाई पहिलो त्रैमासिकमा, पहिलो र दोस्रो त्रैमासिक अवधिमा पठनपाठन भएका विषयवस्तुलाई दोस्रो त्रैमासिकमा र वर्षभरि पठनपाठन भएका विषयवस्तुलाई वार्षिक मूल्याङ्कनमा समावेश गर्नुपर्ने छ । आन्तरिकतर्फ हाजिरी तथा सिकाइमा सक्रियता र प्रयोगात्मक तथा परियोजना कार्य सबै त्रैमासिकमा छुट्टाछुट्टै तोकिएको जम्मा अङ्कभारमा गराउनु पर्ने छ । निरन्तर र सुधारात्मक मूल्याङ्कन भएकाले यो खण्डको सिकाइ उपलब्धि वार्षिक मूल्याङ्कनसँग जोडिँदैन । त्रैमासिक परीक्षाको अङ्क वार्षिक परीक्षामा समावेश गर्दा पहिलो त्रैमासिकमा लिखित परीक्षामा प्राप्त अङ्कलाई १० अङ्कमा रूपान्तर गरी ग्रेड सिटमा आन्तरिकतर्फ चढाउनुपर्छ । यसै गरी दोस्रो त्रैमासिकमा प्राप्त अङ्कलाई पनि १० अङ्कमा रूपान्तर गरी ग्रेड सिटमा आन्तरिकतर्फ चढाउनुपर्छ । आन्तरिकतर्फ वार्षिक नतिजा तयार गर्दा दुई त्रैमासिकमा प्राप्त अङ्कलाई ५/५ मा रूपान्तरण गरी पुनः १० अङ्क आन्तरिकतर्फ चढाउनुपर्छ ।

(इ) औसत ग्रेड पोइन्ट र विषयको अन्तिम ग्रेड निकाल्ने तरिका

- ५० प्रतिशत आन्तरिक मूल्याङ्कन र ५० प्रतिशत बाह्य मूल्याङ्कनको भार भएकाले पाठ्यघण्टा पनि सोहीअनुसार आधा गर्ने
- आन्तरिक र बाह्य मूल्याङ्कनमा विद्यार्थीले पाएको अङ्कभार छुट्टाछुट्टै राख्ने
- आन्तरिक र बाह्य मूल्याङ्कनमा विद्यार्थीले पाएको अङ्कभारको आधारमा ग्रेड निर्धारण तालिकाअनुसार ग्रेड पोइन्ट लेख्ने
- आन्तरिक र बाह्य मूल्याङ्कनको पाठ्यघण्टाले GRADE POINT लाई छुट्टाछुट्टै गुणन गरी WGP निकाल्ने
- आन्तरिक र बाह्य मूल्याङ्कनमा आएको WGP लाई जोडेर विषयको पाठ्यघण्टाले भाग गरी विषयगत अन्तिम ग्रेड निकाल्ने
- यसरी भाग गर्दा निस्केको अङ्कलाई तलको विषयगत अन्तिम ग्रेड रेन्जअनुसार अन्तिम ग्रेड दिने

क्र.स.	विषयगत Final Grade Range	Final Grade
१.	३.६९ देखि ४.० सम्म	A+
२.	३.२९ देखि ३.६ सम्म	A
३.	२.८९ देखि ३.२ सम्म	B+
४.	२.४९ देखि २.८ सम्म	B
५.	२.०९ देखि २.४ सम्म	C+

६.	१.६१ देखि २.० सम्म	C
७.	१.६	D
८.	१.६ भन्दा कम	Not Graded

- माथिको तालिकामा दिइएको वर्गान्तरअनुसार विषयको अन्तिम ग्रेड निम्नानुसार निकाल्ने :

SUBJECTS	CREDIT HOUR (CH)	MARKS	GRADE POINT	WEIGHTED GRADE POINT (WGP) : (CH×GP)	FINAL GRADE
NEPALI (TH)	2.5	40	3.6	9	A+
NEPALI (IN)	2.5	45	4	10	
ENGLISH (TH)	2.5	43	3.6	9	A
ENGLISH (IN)	2.5	36	3.2	8	
MATHEMATICS (TH)	2.5	45	4	10	A+
MATHEMATICS (IN)	2.5	40	3.6	9	
SCIENCE AND TECHNOLOGY (TH)	2.5	42	3.6	9	A+
SCIENCE AND TECHNOLOGY (IN)	2.5	46	4	10	
SOCIAL STUDIES AND HUMAN VALUE EDUCATION (TH)	2.5	35	3.2	8	B+
SOCIAL STUDIES AND HUMAN VALUE EDUCATION (IN)	2.5	38	3.2	8	
HEALTH, PHYSICAL AND CREATIVE ARTS (TH)	1.5	41	3.6	5.4	A
HEALTH, PHYSICAL AND CREATIVE ARTS (IN)	1.5	44	3.6	5.4	
LOCAL SUBJECT/MOTHER TONGUE/SANSKRIT (TH)	2	44	3.6	7.2	A
LOCAL SUBJECT/MOTHER TONGUE/SANSKRIT (IN)	2	42	3.6	7.2	
Total	32			115.2	
GRADE POINT AVERAGE (GPA) = 3.60					

- औसत ग्रेड प्वाइन्ट निकाल्दा प्रत्येक विषयको WGPको योगफल निकाल्ने र कक्षाको पाठ्यघण्टाले भाग गर्ने, जस्तै :

GPA = Nepali (theoretical WGP + internal WGP) + English (theoretical WGP + internal WGP) + Mathematics (theoretical WGP + internal WGP) + Science and

technology (theoreticalWGP + internalWGP) + Social studies and human value education (theoreticalWGP + internal WGP) + Health, physical and creative arts (theoreticalWGP + internal WGP) + Local subject (theoreticalWGP + internal WGP)/Grade Credit Hour

$$\text{GPA} = \frac{(9+10) + (9+8) + (10+9) + (9+10) + (8+8) + (5.4+5.4) + (7.2+7.2)}{32}$$

$$\text{GPA} = \frac{115.2}{32}$$

$$\text{GPA} = 3.60$$

द्रष्टव्यः आवधिक परीक्षामा (सैद्धान्तिक) ३५ प्रतिशतभन्दा कम आएमा तथा आन्तरिक मूल्याङ्कनमा ४० प्रतिशतभन्दा कम आएमा ग्रेड सिटमा Not Graded (NG) उल्लेख गरिने छ । उक्त NG आएका विद्यार्थीले माथिल्लो कक्षामा अध्ययन गर्न पाउने छैनन् ।

- सैद्धान्तिक परीक्षामा ३५ भन्दा कम प्रतिशत अङ्कभार र आन्तरिक मूल्याङ्कनमा ४० भन्दा कम प्रतिशत अङ्कभार आएमा ग्रेड सिटमा Not Graded (*) लेखिने छ ।
- दुई विषयसम्म NG ल्याएका वा दुई विषयमा अनुपस्थित भई अन्य सबै विषयमा ३५ र सोभन्दा बढी प्रतिशत ल्याएका विद्यार्थीले ग्रेड वृद्धि परीक्षामा सहभागी हुन पाउने छन् भने दुईभन्दा बढी विषयमा NG प्राप्त गरेका वा अनुपस्थित भएका विद्यार्थीले पुनः सोही कक्षाको नियमित पठनपाठन क्रियाकलापमा सहभागी हुनुपर्ने छ ।
- आन्तरिक/प्रयोगात्मक परीक्षामा कम्तिमा Cग्रेड र सैद्धान्तिक परीक्षामा कम्तीमा D ग्रेड ल्याएकामा मात्र स्तरीकृत औसत अङ्क(Grade Point Average-GPA) सहितको ग्रेड सिट दिइने छ ।

कक्षा ४ देखि ७ सम्मका विद्यार्थीलाई विद्यालयले र कक्षा ८ का विद्यार्थीलाई स्थानीय तहले निम्नानुसारको ग्रेड सिट उपलब्ध गराउनुपर्ने छ :

Logo

School's Name

BASIC LEVEL EXAMINATION

GRADE SHEET

THE GRADE(S) SECURED BY

.....

DATE

OF

BIRTH

.....

REGISTRATION

NO

.....SYMBOL

NO:.....GRADE:.....

IN THE EXAMINATION CONDUCTED IN..... B.S. (..... A.D.) ARE GIVEN BELOW.

SUBJECTS	CREDIT HOUR (CH)	GRADE POINT (GP)	GRADE	FINAL GRADE	REMARKS
NEPALI (TH)	2.5				
NEPALI (IN)	2.5				
ENGLISH (TH)	2.5				
ENGLISH (IN)	2.5				
MATHEMATICS (TH)	2.5				
MATHEMATICS (IN)	2.5				
SCIENCE AND TECHNOLOGY (TH)	2.5				
SCIENCE AND TECHNOLOGY (IN)	2.5				
SOCIAL STUDIES AND HUMAN VALUE EDUCATION (TH)	2.5				
SOCIAL STUDIES AND HUMAN VALUE EDUCATION (IN)	2.5				
HEALTH, PHYSICAL AND CREATIVE ARTS (TH)	1.5				
HEALTH, PHYSICAL AND CREATIVE ARTS (IN)	1.5				
LOCAL SUBJECT/MOTHER TONGUE/SANSKRIT (TH)	2				
LOCAL SUBJECT/MOTHER TONGUE/SANSKRIT (IN)	2				
	32	GRADE POINT AVERAGE (GPA) =			

PREPARED BY:

CHECKED BY

HEAD TEACHER

.....

.....

.....

DATE OF ISSUE:

NOTE: ONE CREDIT HOUR EQUALS TO 32 WORKING HOURS

INTERNAL(IN): THIS COVERS THE PARTICIPATION, PRACTICAL/PROJECT WORKS AND TERMINALEXAMINATIONS.

THEORY(TH): THIS COVERS WRITTEN EXTERNAL EXAMINATION

ABS = ABSENT

* NG= NOT GRADED

६.४ कक्षा ९ र १० को अभिलेख तयार गर्ने तरिका

कक्षा ९ र १० को त्रैमासिक अवधिको आन्तरिक मूल्याङ्कन गर्दा निम्नलिखित कार्य गर्नुपर्छ :

- आन्तरिक मूल्याङ्कनअन्तर्गत सहभागिताबापत ३, प्रयोगात्मक तथा परियोजना कार्यबापत १६ र त्रैमासिक परीक्षाबाट प्राप्त ६ अङ्कभारमा विद्यार्थीले पाएको अङ्कभार लेख्ने
- त्रैमासिक परीक्षाका लागि ७५ प्रतिशत अङ्कभारमा परीक्षा सञ्चालन गरी ६ अङ्कभारमा रूपान्तरण गर्ने
- वर्गान्तर तालिकाअनुसार विद्यार्थीले पाएको जम्मा अङ्कभारलाई ग्रेडमा उल्लेख गर्ने, जस्तै यहाँ एउटा नमुना दिइएको छ ।

क्र.स.	विषय	सहभागिता	प्रयोगात्मक तथा परियोजना कार्य	त्रैमासिक परीक्षा	जम्मा	ग्रेड
	अङ्कभार	3	16	6	25	
१.	नेपाली	2.5	13	5.5	21	A
२.	अङ्ग्रेजी	2	14	4	20	A
३.	गणित	2.5	12	3.5	18	B+
४.	विज्ञान तथा प्रविधि	2.5	15.5	5	23	A+
५.	सामाजिक अध्ययन	2	13	5	20	A
६.	ऐच्छिक प्रथम : गणित	2.5	12	4.5	19	B+
७.	ऐच्छिक दोस्रो : विज्ञान	2	14	5	21	A

- आन्तरिक मूल्याङ्कनमा विषयगत ग्रेड दिइसकेपश्चात् तपसिलको ग्रेड विस्तृतीकरण तालिका तयार गर्ने

Grade 9-10

Calculation of Grade Point Average (GPA) in Internal Evaluation

S.N.	SUBJECTS	CREDIT HOUR (CH)	GRAD E POINT	GRAD E	WEIGHT GRADED POINT (WGP)
1.	NEPALI	1.25	3.6	A	4.5
2.	ENGLISH	1.25	3.6	A	4.5
3.	MATHMATICS	1.25	3.2	B+	4.0
4.	SCIENCE AND TECHNOLOGY	1.25	4	A+	5.0
5.	SOCIAL STUDIES	1	3.6	A	3.6
6.	OPTIONAL 1: MATHEMATICS	1	3.2	B+	3.2
7.	OPTIONAL 11: SCIENCE	1	3.6	A	3.6
TOTAL		8			28.4
GRADE POINT AVERAGE = 3.55					

त्रैमासिक रूपमा विद्यार्थीलाई दिइने ग्रेड सिटमा भने तपसिलको विवरण समावेश गर्नुपर्ने छ :

S.N.	SUBJECTS	CREDIT HOUR (CH)	GRADE POINT	GRADE	REMARKS
1.	NEPALI	1.25	3.6	A	EXCELLENT
2.	ENGLISH	1.25	3.6	A	EXCELLENT
3.	MATHMATICS	1.25	3.2	B+	VERY GOOD
4.	SCIENCE AND TECHNOLOGY	1.25	4	A+	OUTSTANDING
5.	SOCIAL STUDIES	1	3.6	A	EXCELLENT
6.	OPTIONAL 1: MATHEMATICS	1	3.2	B+	VERY GOOD
7.	OPTIONAL 11: SCIENCE	1	3.6	A	EXCELLENT
GRADE POINT AVERAGE = 3.55					

कक्षा ९ र १० को वार्षिक नतिजा तयार गर्ने तरिका निम्नानुसार हुने छ :

(अ) आन्तरिक मूल्याङ्कनका लागि

- वर्षभरिको सहभागितावापतको ३अङ्कमा विद्यार्थीले पाएको अङ्कभार राख्ने
- वर्षभरिको प्रयोगात्मक तथा परियोजना कार्यवापतको १६ अङ्कमा विद्यार्थीले पाएको अङ्कभार राख्ने
- वर्षभरिको त्रैमासिक परीक्षावापतको ६अङ्कभारका लागि दुईओटा त्रैमासिक परीक्षामा पाएको ६।६ अङ्कभारलाई ३।३अङ्कभारमा रूपान्तरण गरी विद्यार्थीले पाएको जम्मा अङ्कभार राख्ने

(आ) आवधिक मूल्याङ्कनका लागि

- विशिष्टीकरण तालिकाअनुसार ७५ पूर्णाङ्कको परीक्षामा विद्यार्थीले पाएको अङ्क उल्लेख गर्ने (बढी प्रयोगात्मक हुने कम्प्युटर विज्ञानलगायतका विषयका लागि ५० पूर्णाङ्कको परीक्षामा विद्यार्थीले पाएको अङ्क उल्लेख गर्ने)

क्र.स.	विषय	आन्तरिक मूल्याङ्कनको अङ्कभार				अन्तिम मूल्याङ्कनको अङ्कभार	
		सहभागिता	प्रयोगात्मक तथा परियोजना कार्य	त्रैमासिक परीक्षा			जम्मा
				पहिलो त्रैमासिक	दोस्रो त्रैमासिक		
	अङ्कभार	3	16	3	3	25	75
1.	NEPALI	2.5	13	3	2.5	21	60
2.	ENGLISH	2	14	2	2	20	65
3.	MATHMATICS	2.5	12	1.5	2	18	55
4.	SCIENCE AND TECHNOLOGY	2.5	15.5	2.5	2.5	23	70
5.	SOCIAL STUDIES	2	13	2.5	2.5	20	65
6.	OPTIONAL 1: MATHEMATICS	2.5	12	2	2.5	19	68
7.	OPTIONAL 11: SCIENCE	2	14	3	2	21	69

(इ) स्तरीकृत औसत अङ्क र विषयको अन्तिम ग्रेड निकाल्ने तरिका

- २५ प्रतिशत आन्तरिक मूल्याङ्कन र ७५ प्रतिशत अन्तिम मूल्याङ्कनको भार भएकाले पाठ्यघण्टा पनि सोहीअनुसार रूपान्तरण गर्ने
- आन्तरिक र आवधिक (बाह्य) मूल्याङ्कनमा विद्यार्थीले पाएको अङ्कभार छुट्टाछुट्टै राख्ने
- आन्तरिक र आवधिक (बाह्य) मूल्याङ्कनमा विद्यार्थीले पाएको अङ्कभारका आधारमा ग्रेड निर्धारण तालिकाअनुसार ग्रेड पोइन्ट लेख्ने
- आन्तरिक र आवधिक (बाह्य)मूल्याङ्कनको पाठ्यघण्टाले GRADE POINTलाई छुट्टाछुट्टै गुणन गरी WGP निकाल्ने
- आन्तरिक र आवधिक (बाह्य) मूल्याङ्कनमा आएको WGP लाई जोडेर विषयको जम्मा पाठ्यघण्टाले भाग गर्ने । नमुनाका लागि यहाँ कक्षा १० को ग्रेड सिट दिइएको छ ।

कक्षा १०

Grade Sheet Elaboration

Subject Code	Subject	Credit Hour (CH)	Grade	Grade Point (GP)	CH×GP (WGP)	Final Grade
002	Nepali (TH)	3.75	A	3.6	13.5	A
	Nepali (IN)	1.25	A	3.6	4.5	
004	English (TH)	3.75	A	3.6	13.5	A
	English (IN)	1.25	A	3.6	4.5	
006	Mathematics (TH)	3.75	B+	3.2	12.0	B+
	Mathematics (IN)	1.25	B+	3.2	4.0	
008	Science and Technology (TH)	3.75	A+	4	15	A+
	Science and Technology (IN)	1.25	A+	4	5.0	
010	Social Studies (TH)	3	A	3.6	10.8	A
	Social Studies (IN)	1	A	3.6	3.6	
102	Optional 1. Mathematics (TH)	3	A+	4.0	12	A+
	Optional 1. Mathematics (IN)	1	B+	3.2	3.2	
206	Optional 11. Science (TH)	3	A+	4.0	12	A+
	Optional 11. Science (IN)	1	A	3.6	3.6	
	Total	32			117.2	

GPA = Sum of the Weighted Grade Point (WGP)/ Divided by total credit hours (CH) of the class = 117.2/32 = 3.66

द्रष्टव्य

- सैद्धान्तिक परीक्षामा ३५ प्रतिशतभन्दा कम आएमा, आन्तरिक मूल्याङ्कनमा ४० प्रतिशतभन्दा कम आएमा ग्रेड सिटमा Not Graded उल्लेख गरिने छ। उक्त NG आएका विद्यार्थीले माथिल्लो कक्षामा अध्ययन गर्न पाउने छैनन्।
- सैद्धान्तिक परीक्षामा ३५ भन्दा कम प्रतिशत अङ्कभार र आन्तरिक मूल्याङ्कनमा ४० भन्दा कम प्रतिशत अङ्कभार आएमा ग्रेड सिटमा Not Graded चिह्न *लेखिनेछ।
- दुई विषयसम्म NG ल्याएका वा दुई विषयमा अनुपस्थित भई अन्य सबै विषयमा ३५ र सोभन्दा बढी प्रतिशत ल्याएका विद्यार्थीले ग्रेड वृद्धि परीक्षामा सहभागी हुन पाउनेछन् भने दुईभन्दा बढी विषयमा NG प्राप्त गरेका वा अनुपस्थित विद्यार्थीले पुनः सोही कक्षाको नियमित पठनपाठन क्रियाकलापमा सहभागी हुनुपर्ने छ।

- आन्तरिक/प्रयोगात्मक परीक्षामा कम्तीमा C ग्रेड र सैद्धान्तिक परीक्षामा कम्तीमा D ग्रेड ल्याएकामा मात्र स्तरीकृत अङ्क औसत (Grade Point Average-GPA) सहितको ग्रेड सिट दिइने छ ।

कक्षा ९ र १० का विद्यार्थीलाई निम्नानुसारको ग्रेड सिट (वार्षिक) उपलब्ध गराउनुपर्ने छ :

GOVERNMENT OF NEPAL
NATIONAL EXAMINATION BOARD
SECONDARY EDUCATION EXAMINATION, GRADE-10
GRADE SHEET

THE GRADE(S) SECURED
BY:.....

DATE OF BIRTH:.....B.S.
(.....A.D.)

ROLL NO:..... SYMBOL NO.....

IN THE ANNUAL SE EXAMINATION, GRADE-10 OF.....ARE
GIVEN BELOW.

SUBJECT CODE	SUBJECTS	CREDIT HOUR (CH)	INTERNAL (IN)		EXTERNAL (TH)		FINAL GRADE	REMARKS
			GRADE POINT	GRADE	GRADE POINT	GRADE		
002	COMPULSORY NEPALI	5						
004	COMPULSORY ENGLISH	5						
006	MATHEMATICS	5						
008	SCIENCE AND TECHNOLOGY	5						
010	SOCIAL STUDIES	4						
102	OPTIONAL I. MATHEMATICS	4						
202	OPTIONAL II. SCIENCE	4						
GRADE POINT AVERAGE (GPA) =								

PREPARED BY:

.....

CHECKED BY
EXAMINATION

NEB, SANOTHIMI BHAKTAPUR, NEPAL

DATE OF ISSUE:.....

.....

CONTROLLER OF

NOTE: ONE CREDIT HOUR EQUALS TO 32 WORKING HOUR

INTERNAL: PARTICIPATION, PROJECT AND PRACTICAL WORK AND TRIMESTER TEST

EXTERNAL: WRITTEN TEST

ABS = ABSENT

* NOT GRADED

६.५ कक्षा ११ र १२ को नतिजा तयार गर्ने तरिका

(अ) कक्षा ११ र १२ को त्रैमासिक मूल्याङ्कन (आन्तरिक) अभिलेखीकरण

त्रैमासिक अवधिको आन्तरिक मूल्याङ्कन गर्दा निम्न कार्य गर्नुपर्छ :

- आन्तरिक मूल्याङ्कन अन्तर्गत सहभागिताबापत ३, प्रयोगात्मक तथा परियोजना कार्यबापत १६ र त्रैमासिक परीक्षाबाट प्राप्त ६ अङ्कभारमा विद्यार्थीले पाएको अङ्कभार लेख्ने
- त्रैमासिक परीक्षाको लागि ७५ प्रतिशत अङ्कभारमा परीक्षा सञ्चालन गरी ६ अङ्कभारमा रूपान्तरण गर्न सकिने
- वर्गान्तर तालिकाअनुसार विद्यार्थीले पाएको जम्मा अङ्कभारलाई ग्रेडमा उल्लेख गर्ने

क्र.स.	विषय	सहभागिता	प्रयोगात्मक तथा परियोजना कार्य	त्रैमासिक परीक्षा	जम्मा	ग्रेड
	अङ्कभार	3	16	6	25	
001	COM.NEPALI	2.5	13	5.5	21	A
003	COM.ENGLISH	2	14	4	20	A
007	COM.SOCIAL STUDIES AND LIFE SKILL EDUCATION	2.5	12	3.5	18	B+
101	OPT. PHYSICS	2.5	15.5	5	23	A+
201	OPT. BIOLOGY	2	13	5	20	A
301	OPT. CHEMISTRY	2.5	12	4.5	19	B+

- आन्तरिक मूल्याङ्कनमा विषयगत ग्रेड दिइसकेपश्चात् तपसिलको ग्रेड विस्तृतीकरण तालिका तयार गर्ने

Grade 11

Calculation of Grade Point Average (GPA) in Internal Evaluation

SN	SUBJECTS	CREDIT HOUR (CH)	GRADE POINT	GRADE	WEIGHT GRADED POINT (WGP)
001	COM.NEPALI	0.75	3.6	A	2.7
003	COM.ENGLISH	1	3.6	A	3.6
005	COM.SOCIAL STUDIES AND LIFE SKILL EDUCATION	1.25	3.2	B+	4.0
101	OPT. PHYSICS	1.25	4	A+	5.0
201	OPT. BIOLOGY	1.25	3.6	A	4.5
301	OPT. CHEMISTRY	1.25	3.2	B+	4.0
TOTAL		6.75			23.8
GRADE POINT AVERAGE = 3.52					

- त्रैमासिक रूपमा विद्यार्थीलाई दिइने ग्रेड सिटमा भने तपसिलको विवरण समावेश गर्नुपर्ने छ :

SN	SUBJECTS	CREDIT HOUR (CH)	GRADE POINT	GRADE	REMARKS
001	COM.NEPALI	0.75	3.6	A	EXCELLENT
003	COM.ENGLISH	1	3.6	A	EXCELLENT
005	COM.SOCIAL STUDIES AND LIFE SKILL EDUCATION	1.25	3.2	B+	VERY GOOD
101	OPT. PHYSICS	1.25	4	A+	OUTSTANDING
201	OPT. BIOLOGY	1.25	3.6	A	EXCELLENT
301	OPT. CHEMISTRY	1.25	3.2	B+	VERY GOOD
GRADE POINT AVERAGE = 3.52					

वार्षिक नितिजा निकाल्ने तरिका

(अ) आन्तरिक मूल्याङ्कनका लागि

- वर्षभरिको सहभागितावापतको ३अङ्कमा विद्यार्थीले पाएको अङ्कभार राख्ने
- वर्षभरिको प्रयोगात्मक तथा परियोजना कार्यवापतको १६ अङ्कमा विद्यार्थीले पाएको अङ्कभार राख्ने

- वर्षभरिको त्रैमासिक परीक्षाबापतको ६अङ्कभारका लागि दुईओटा त्रैमासिक परीक्षामा पाएको ६।६ अङ्कभारलाई ३।३अङ्कभारमा रूपान्तरण गरी विद्यार्थीले पाएको जम्मा अङ्कभार राख्ने

(आ) आवधिक (बाह्य)मूल्याङ्कनका लागि

- विशिष्टीकरण तालिकाअनुसार ७५ पूर्णाङ्कको परीक्षामा विद्यार्थीले पाएको अङ्क उल्लेख गर्ने (बढी प्रयोगात्मक हुने विषयकालागि ५० पूर्णाङ्कको परीक्षामा विद्यार्थीले पाएको अङ्क उल्लेख गर्ने)

क्र.स.	विषय	आन्तरिक मूल्याङ्कनको अङ्कभार				अन्तिम मूल्याङ्कनको अङ्कभार	
		सहभागिता	प्रयोगात्मक तथा परियोजना कार्य	त्रैमासिक परीक्षा			जम्मा
				पहिलो त्रैमासिक	दोस्रो त्रैमासिक		
	अङ्कभार	3	16	3	3	25	75
001	COM.NEPALI	2.5	13	3	2.5	21	60
003	COM.ENGLISH	2	14	2	2	20	65
005	COM.SOCIAL STUDIES AND LIFE SKILL EDUCATION	2.5	12	1.5	2	18	55
101	OPT. PHYSICS	2.5	15.5	2.5	2.5	23	70
201	OPT. BIOLOGY	2	13	2.5	2.5	20	65
301	OPT. CHEMISTRY	2.5	12	2	2.5	19	68

(इ) स्तरीकृत औसत अङ्क र विषयको अन्तिम ग्रेड निकाल्ने तरिका

- २५ प्रतिशत आन्तरिक मूल्याङ्कन र ७५ प्रतिशत आवधिक (बाह्य) मूल्याङ्कनको भार भएकाले पाठ्यघण्टा पनि सोहीअनुसार रूपान्तरण गर्ने
- आन्तरिक र आवधिक (बाह्य) मूल्याङ्कनमा विद्यार्थीले पाएको अङ्कभार छुट्टाछुट्टै राख्ने
- आन्तरिक र आवधिक (बाह्य) मूल्याङ्कनमा विद्यार्थीले पाएको अङ्कभारका आधारमा ग्रेड निर्धारण तालिकाअनुसार ग्रेड पोइन्ट लेख्ने
- आन्तरिक र आवधिक (बाह्य) मूल्याङ्कनको पाठ्यघण्टाले ग्रेडपोइन्टलाई छुट्टाछुट्टै गुणन गरी WGP निकाल्ने

- आन्तरिक र आवधिक (बाह्य) मूल्याङ्कनमा आएको WGP लाई जोडेर विषयको जम्मा पाठ्यघण्टाले भाग गर्ने र प्राप्त अंकलाई विषयगत अन्तिम रेन्ज वर्गान्तर तालिकाअनुसार विषयगत अन्तिम ग्रेड दिने ।

(ई) स्तरीकृत औसत अङ्क (Grade Point Average-GPA) निकाल्ने तरिका

- प्रत्येक विषयको आन्तरिक र बाह्य ग्रेडलाई क्रेडिट आवरले गुणन गरी (CH x GP =WGP) प्राप्त सबै विषयको गुणनफलको योगलाई कक्षामा अध्यापन भएका सबै विषयको जम्मा क्रेडिट आवरले भाग गर्दा स्तरीकृत औसत अंक निस्कन्छ, जस्तै :

SUBJECT CODE	SUBJECT	CREDIT HOUR (CH)	Achieved Marks	Grade	Grade Point (GP)	Weighted Grade Point (WGP) = CHxGP	Subject wise final grade
001	COM.NEPALI (TH)	2.25	60	3.6	A	8.1	A
	COM.NEPALI (IN)	0.75	21	3.6	A	2.7	
003	COM.ENGLISH (TH)	3	65	3.6	A	10.8	A
	COM. ENGLISH (IN)	1	20	3.6	A	3.6	
005	COM.SOCIAL STUDIES AND LIFE SKILL EDUCATION (TH)	3.75	55	3.2	B+	12	B+
	COM.SOCIAL STUDIES AND LIFE SKILL EDUCATION (IN)	1.25	18	3.2	B+	4	
101	OPT. PHYSICS (TH)	3.75	70	4	A+	15	A+
	OPT. PHYSICS (IN)	1.25	23	4	A+	5	
201	OPT. BIOLOGY (TH)	3.75	65	3.6	A	13.5	A
	OPT.BIOLOGY (IN)	1.25	20	3.6	A	4.5	
301	OPT. CHEMISTRY (TH)	3.75	68	4.0	A+	15	A+
	OPT. CHEMISTRY (IN)	1.25	19	3.2	B+	4	
	Total	27				98.2	

GPA = Sum of the Weighted Grade Point (WGP)/ Divided by total credit hours (CH) = 98.2/27 = 3.63

कक्षा ११ र १२ का विद्यार्थीलाई निम्नानुसारको ग्रेड सिट (वार्षिक) उपलब्ध गराउनुपर्ने छ :

Logo

GOVERNMENT OF NEPAL
NATIONAL EXAMINATION BOARD
SCHOOL LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION
GRADE SHEET

THE GRADE(S) SECURED BY :

DATE OF BIRTH :

REGISTRATION NOSYMBOL NO:.....

GRADE:.....

IN THE EXAMINATION CONDUCTED IN..... B.S. (..... A.D.) ARE GIVEN BELOW.

SUBJECT CODE	SUBJECT	CREDIT HOUR (CH)	GRADE	GRADE POINT (GP)	FINAL GRADE (FG)	REMARKS
001	COM.NEPALI (TH)	2.25				
	COM.NEPALI (IN)	0.75				
003	COM.ENGLISH (TH)	3				
	COM. ENGLISH (IN)	1				
	COM. SUBJECT (TH)	3.75				
	COM. SUBJECT (IN)	1.25				
	OPT. SUBJECT (TH)					
	OPT.SUBJECT (IN)					
	OPT. SUBJECT (TN)					
	OPT.SUBJECT (IN)					
	OPT. SUBJECT (TH)					
	OPT.SUBJECT (IN)					
Grade Point Average (GPA) =						
EXTRA CREDIT SUBJECT						
	SUBJECT (TH)					
	SUBJECT (IN)					

PREPARED BY:

CHECKED BY

HEAD TEACHER

.....
DATE OF ISSUE:

.....

.....

.....

NOTE: ONE CREDIT HOUR EQUALS TO 32 WORKING HOURS

INTERNAL(IN): THIS COVERS THE PARTICIPATION, PRACTICAL/PROJECT WORKS,
COMMUNITY WORKS, INTERNSHIP,
PRESENTATIONS, TERMINAL EXAMINATIONS.

THEORY(TH): THIS COVERS WRITTEN EXTERNAL EXAMINATION

ABS = ABSENT

W = WITHHELD

७. विद्यार्थी मूल्याङ्कनमा अक्षराङ्कन पद्धति कार्यान्वयनसम्बन्धी विभिन्न निकायको भूमिका

७.१. मन्त्रालयको भूमिका

(क) लेटर ग्रेडिङसम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड निर्धारण गर्ने

(ख) लेटर ग्रेडिङ कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायलाई निर्देशन दिने

७.२. केन्द्रको भूमिका

(क) लेटर ग्रेडिङका सम्बन्धमा राष्ट्रिय पाठ्यक्रम विकास तथा मूल्याङ्कन परिषद्बाट स्वीकृत नीति कार्यान्वयन गर्ने

(ख) लेटर ग्रेडिङ कार्यान्वयनमा आवश्यक सहजीकरण तथा प्राविधिक सहयोग प्रदान गर्ने

७.३ शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको भूमिका

(क) लेटर ग्रेडिङको कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्ने

(ख) शिक्षक तालिम कार्यक्रममा विद्यार्थी मूल्याङ्कनमा लेटर ग्रेडिङलाई समावेश गर्ने

७.४ राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डको भूमिका :

(क) माध्यमिक तहको विद्यार्थी मूल्याङ्कनका लागि बाह्य परीक्षा सञ्चालन, नतिजा प्रकाशन र प्रमाणीकरण गर्दा लेटर ग्रेडिङ कार्यान्वयन गर्ने

(ख) विद्यालय शिक्षामा लेटर ग्रेडिङ कार्यान्वयन गर्ने क्रममा सम्बद्ध निकायका काममा आवश्यक समन्वय र सहजीकरण गर्ने

७.५ शिक्षा विकास निर्देशनालयको भूमिका

शिक्षा विकास निर्देशनालयले विद्यार्थी मूल्याङ्कनमा लेटर ग्रेडिङको कार्यान्वयनमा सहजीकरण र अनुगमन गर्ने छ ।

७.६ शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइको भूमिका

(क) विद्यार्थी मूल्याङ्कनमा लेटर ग्रेडिङको कार्यान्वयन गर्ने गराउने

(ख) विद्यार्थी मूल्याङ्कनमा लेटर ग्रेडिङको कार्यान्वयन गर्न विद्यालयलाई आवश्यक अभिमुखीकरण, सहजीकरण तथा अनुगमन गर्ने

७.७ स्थानीय तहको भूमिका

(क) विद्यार्थी मूल्याङ्कनमा लेटर ग्रेडिङको कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,

(ख) कक्षा ८ मा बाह्य परीक्षा सञ्चालन, नतिजा प्रकाशन र प्रमाणीकरण गर्दा लेटर ग्रेडिङ कार्यान्वयन गर्ने

(ग) विद्यार्थी मूल्याङ्कनमा लेटर ग्रेडिङको कार्यान्वयन गर्न आवश्यक अभिमुखीकरण, सहजीकरण तथा अनुगमन गर्ने

७.८ विद्यालयको भूमिका

(क) विद्यार्थी मूल्याङ्कनमा लेटर ग्रेडिङको कार्यान्वयन गर्ने, गराउने

(ख) शिक्षक, विद्यार्थी, अभिभावक र सरोकारवाला सबैमा यस पद्धतिबारे जानकारी गर्ने गराउने

(ग) आवश्यकताअनुसार अभिमुखीकरण र छलफल गरी अवधारणगत स्पष्टता कायम गर्ने

(घ) प्रयोगात्मक कार्य, परियोजना कार्यलगायतका सिकाइसम्बद्ध क्रियाकलाप र अतिरिक्त क्रियाकलापमा विद्यार्थी उपलब्धिबारे विवरण अभिलेखअनुसार प्रमाणीकरण गरी उपलब्ध गराउने

अनुसूचीहरू

कक्षा ११ र १२ का केही विषयका नमुना ग्रेड सिट र अभिलेख फाराम

अनुसूची १ भौतिक विज्ञानको नमुना अभिलेख फाराम

National Examinations Board
Office of the Controller of Examinations
Sanothimi, Bhaktapur
Internal (Practical) Marks Evaluation Scheme

School Code :

Subject : Physics

Subject Code :1012/1022

School :

Grade:11/12

Full Marks :25

S.N.	Reg.No.	Student's Name	Marking Scheme							Total Marks in Words	Remarks
			Classroom Participation	Trimester Examination		Laboratory Experiment	Practical Work Records/ Project Work	Viva	Total		
				First	Second						
			3	3	3	10	3	3	25		

Internal Examiner

Name :
Signature :
Date :

Head Teacher/Principal

Name :
Signature :
Date :

External Examiner

Name :
School/College :
Signature :
Date :

अनुसूची रजीव विज्ञानको नमुना अभिलेख फाराम

National Examinations Board

Office of the Controller of Examinations

Sanothimi, Bhaktapur

Internal (Practical) Marks Evaluation Scheme

School Code :

School :

Grade:11/12

Subject : Biology

Subject Code :2012/2022

Full Marks :25

S.N.	Reg.No.	Student's Name	Marking Scheme								Total Marks in Words	Remarks
			Classroom Participation	Trimester Examination		Laboratory Experiment		Practical Work Records/ Project Work	Viva	Total		
				First	Second	Botany	Zoology					
			3	3	3	5	5	3	3	25		

Internal Examiner

Name :
Signature :
Date :

Head Teacher/Principal

Name :
Signature :
Date :

External Examiner

Name :
School/College :
Signature :
Date :

अनुसूची ३

अनिवार्य अङ्ग्रेजी विषयको अभिलेख फाराम

National Examinations Board
Office of the Controller of Examinations
Sanothimi, Bhaktapur
Internal (Practical) Marks Evaluation Scheme

School Code :

Subject :Com.English

School :

Subject Code :0032/0042

Grade:11/12

Full Marks :25

S.N.	Reg.No.	Student's Name	Marking Scheme							Total Marks in Words	Remarks
			Classroom Participation	Trimester Examination		Listening	Presentation	Speaking	Total		
				First	Second						
			3	3	3	6	6	4	25		

Internal Examiner

Name :
Signature :
Date :

Head Teacher/Principal

Name :
Signature :
Date :

External Examiner

Name :
School/College :
Signature :
Date :

अनुसूची ४

अनिवार्य नेपाली विषयको अभिलेख फाराम

National Examinations Board
Office of the Controller of Examinations
Sanothimi, Bhaktapur
Internal (Practical) Marks Evaluation Scheme

School Code :

School :

Grade:11/12

Subject :Com.Nepali

Subject Code :0012/0022

Full Marks :25

S.N.	Reg.No.	Student's Name	Marking Scheme							Total Marks in Words	Remarks
			Classroom Participation	Trimester Examination		Project Work/Class work	Listening	Speaking	Total		
				First	Second						
			3	3	3	6	3	7	25		

Internal Examiner
Name :
Signature :
Date :

Head Teacher/Principal
Name :
Signature :
Date :

External Examiner
Name :
School/College :
Signature :
Date :

अनुसूची ५
अनिवार्य गणित विषयको अभिलेख फाराम

National Examinations Board
Office of the Controller of Examinations
Sanothimi, Bhaktapur
Internal (Practical) Marks Evaluation Scheme

School Code :
Subject : Com.Mathematics

School :
Subject Code :0072/0082

Grade:11/12
Full Marks :25

S.N.	Reg.No.	Student's Name	Marking Scheme						Total Marks in Words	Remarks
			Classroom Participation	Trimester Examination		Project Work/ Mathematical Activity	Classroom Competency	Total		
				First	Second					
			3	3	3	10	6	25		

Internal Examiner
Name :
Signature :
Date :

Head Teacher/Principal
Name :
Signature :
Date :

External Examiner
Name :
School/College :
Signature :
Date :

अनुसूची ६

अनिवार्य सामाजिक अध्ययन तथा जीवनोपयोगी शिक्षा विषयको अभिलेख फाराम

National Examinations Board
Office of the Controller of Examinations
Sanothimi, Bhaktapur
Internal (Practical) Marks Evaluation Scheme

School Code :

School :

Grade:11/12

Subject : Com.Social Studies & Life Skill

Subject Code :0052/0062

Full Marks :25

S.N.	Reg.No.	Student's Name	Marking Scheme					Total Marks in Words	Remarks	
			Classroom Participation	Trimester Examination		Project Work/Practical Task/Project Report/Demonstration/Observation	Viva			Total
				First	Second					
			3	3	3	12	4	25		

Internal Examiner

Name :
Signature :
Date :

Head Teacher/Principal

Name :
Signature :
Date :

External Examiner

Name :
School/College :
Signature :
Date :

अनुसूची ७

शैक्षणिक पद्धति र मूल्याङ्कन विषयको अभिलेख फाराम

National Examinations Board
Office of the Controller of Examinations
Sanothimi, Bhaktapur

Internal (Practical) Marks Evaluation Scheme

School Code :

School :

Grade:12

Subject : Instructional Pedagogy and Evaluation

Subject Code : 1182

Full Marks :25

S.N.	Reg.No.	Student's Name	Marking Scheme					Total Marks in Words	Remarks	
			Classroom Participation	Trimester Examination		Instructional Plan/Materials, Evaluation Plan/Practice of Teaching/Paper Writing	Viva			Total
				First	Second					
			3	3	3	12	4	25		

Internal Examiner

Name :
Signature :
Date :

Head Teacher/Principal

Name :
Signature :
Date :

External Examiner

Name :
School/College :
Signature :
Date :

अनुसूची द
लेखा विषयको अभिलेख फाराम

National Examinations Board
Office of the Controller of Examinations
Sanohimi, Bhaktapur
Internal (Practical) Marks Evaluation Scheme

School Code :
Subject : Accounting

School :
Subject Code :1032/1042

Grade:11/12
Full Marks :25

S.N.	Reg.No.	Student's Name	Marking Scheme						Total Marks in Words	Remarks	
			Classroom Participation	Trimester Examination		Project Work/Project Report/Demonstration	Observation Tour/ Report Writing	Viva			Total
				First	Second						
			3	3	3	6	6	4	25		

Internal Examiner

Name :
Signature :
Date :

Head Teacher/Principal

Name :
Signature :
Date :

External Examiner

Name :
School/College :
Signature :
Date :

अनुसूची ९

बाल विकास र सिकाइ, शिक्षा तथा विकास विषयको अभिलेख फाराम

National Examinations Board
Office of the Controller of Examinations
Sanothimi, Bhaktapur

Internal (Practical) Marks Evaluation Scheme

School Code :

School :

Grade:11/12

Subject : CDU/Education and Development Subject Code :1152/ 2032/2042

Full Marks :25

S.No.	Reg.No.	Student's Name	Marking Scheme						Total Marks in Words	Remarks	
			Classroom Participation	Trimester Examination		Project Work/Project Report/ Demonstration/ Observation	Survey/ case study	Viva			Total
				First	Second						
			3	3	3	8	4	4	25		

Internal Examiner
Name :
Signature :
Date :

Head Teacher/Principal
Name :
Signature :
Date :

External Examiner
Name :
School/College :
Signature :
Date :

अनुसूची १०

होटेल व्यवस्थापन विषयको अभिलेख फाराम

National Examinations Board
Office of the Controller of Examinations
Sanothimi, Bhaktapur
Internal (Practical) Marks Evaluation Scheme

School Code :

School :

Grade:11/12

Subject : Hotel Management

Subject Code :4392/4402

Full Marks :50

S.N.	Reg.No.	Student's Name	Marking Scheme						Total Marks in Words	Remarks	
			Classroom Participation	Trimester Examination		Project Work/ Practical Task/ Project Report	External Evaluation				Total
				First	Second		Practical work evaluation/ Presentation/ Demonstration	Viva			
			3	3	3	16	20	5	50		

Internal Examiner

Name :
Signature :
Date :

Head Teacher/Principal

Name :
Signature :
Date :

External Examiner

Name :
School/College :
Signature :
Date :

नेपाल सरकार
शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय
पाठ्यक्रम विकास केन्द्र
सानोठिमी, भक्तपुर